

sattes saa lavt, at Livrentens aarlige Beløb netop var lige tilstrækkelig til at staae det nødvendige Underhold for en Arbejder paa hans gamle Dage, hvorved tillige maatte tages Hensyn til, at de Fleste vilde være istand til at tjene Noget ved Siden af til Underholdet. Man antager, at et Beløb, der udgjorde f. Ex. 500 Kroner i Gjennemsnit aarlig for Mand og Hustru, vilde være tilstrækkeligt fra det 55de eller det 60de Aar, især naar Beløbet fordeltes saaledes, at det var stigende med Alderen, efterhaanden som Evnen til at erhverve formindskedes, og Trangen til Hjælp blev større.

En Hovedmangel ved en saadan Anstalt vilde det være, at Prisen paa en tilstrækkelig stor Alderdomsforlørgjælseskasse, selv naar de ansøgte Begunstigede — fri Administration og en høiere Rentefod end den nu anvendte — tages med i Betragtning, vilde blive saa høi, at det ikke kunde ventes, at de uheldigst Stillede blandt de arbejdende Klasser, navnlig de almindelige Landarbejdere, vilde benytte den i noget større Omfang. Denne Mangel kunde dog tilbøielig afhjælpes ved, at det Offentlige paa en eller anden Maade ydede Tilskud til de Opsparinger, som gjordes af ubemidlede Personer i det Siemød at anvende dem til Erhvervelse af en Alderdomsforlørgjælseskasse. Velsen af saadanne Tilskud vilde efter Flertallets Formening ikke i og for sig være stridende mod Grundtanke i vor Stats- og Samfundsordening, ligesom vi heller ikke nære Frygt for, at de finansielle Offre skulde vise sig at være uoverkommelige. Paa hvilken Maade man har tænkt sig, at saadanne Tilskud kunde ydes, derom skal man nedenfor fremkomme med nogle Antydninger.

Udvalgets Flertal tror, at man bør komme til et saadant Tilskudssystem til Selvhjælpen, men det anerkjender, at selv uden dette vilde en Statsanstalt for Alderdomsforlørgjælseskasse som den ovenfor antydede være en hensigtsmæssig Foranstaltning, thi dels vilde der til dens Oprettelse ikke knytte sig særlig store finansielle eller andre Betæneligheder, dels vilde den, selv om den stod alene, kunne medføre betydelige Goder for Befolkningen. Man kunde saaledes nære Haab om, at det ved dens Hjælp vilde blive muligt for ikke faa blandt den bedre stillede Del af Arbejdsklassen og den lavere Middelklasse at erhverve sig en passende Alderdomsforlørgjælseskasse, og derhos vilde det i mange Tilfælde være en Hjælp for de bestaaende Selvhjælpsforeninger, der virke for at staae deres Medlemmer en Alderdomsforlørgjælseskasse, om de kunde støtte sig til en saadan forholdsvis billig Centralanstalt. Noget Lignende vilde gjælde om de Kommuner, Amtstænder og andre større Forretninger, som maatte ønske at staae deres Bestillingsmand eller Arbejdere en Alderdomsforlørgjælseskasse paa deres gamle Dage. Endelig vilde det ogsaa være særdeles ønskeligt, hvis en saadan Alderdomsforlørgjælseskasse kunde

bidrage til, at man paa Landet hyppigere end nu lod Kjøbet af en Livrente træde istedetfor den nu brugelige Afkast, en Forlørgjælseskasse, der, som bekendt, medfører mange Ulemper.

At en saadan Alderdomsforlørgjælseskasse-Anstalt for en stor Del, maatte for den overveiende Del, som Samfundsklasser tilgode, som strengt taget ikke trænge til en saadan Hjælp, have vi ikke overset; men ligesom det hyppigst vilde være en ønskelig Betryggelse for Mange, selv blandt de mere velstaaende, at have sikret sig en saadan lille Nødhjælp for de gamle Dage, saaledes tro vi ogsaa, at det kunde være berettiget, om Staten i dette Siemød underkastede sig moderate finansielle Offre; thi ligesom Afgangen til at benytte Anstalten staae aaben for alle Statsborgere, saaledes vilde ogsaa den Afgift, som denne vilde paadrage Statskassen, gaa ud over alle Statsborgere i deres Egenkab af Skatteydere.

— Hvad dernæst den anden Side af Spørgsmaalet angaar, hvilke Foranstaltninger der kunde træffes for at gjøre det muligt for den uheldigst stillede Del af Arbejdsbefolkningen, der udgjør dennes store Masse, i noget betydeligere Omfang at benytte den omtalte Forlørgjælseskasse, da har man ikke, allerede paa Grund af den forholdsvis korte Tid, der har været til Raadighed, kunnet gjøre dette til Gjenstand for en saadant indgaaende Overveielse, at man har set sig istand til at stille Forslag desangaaende. Da denne Side af Sagen indledt end egentlig er Hovedpunktet i det Spørgsmaal, som det var Udvalgets Opgave at drøfte, saa har man ikke troet at kunne afgive en Betænkning, uden idetmindste at give nogle almindelige Antydninger af, hvorledes man har tænkt sig den ordnet, og man har desuden troet, at det ikke vilde være uden Betydning for Sagens senere Behandling, at der fremkom en Udtalelse om, i hvilken Retning Udvalgets Flertal har ment, at fortsatte Overveielser og Underlørgjælseskasser burde gaa.

Udvalgets Flertal har, som ovenfor omtalt, tænkt sig, at man kunde anvende en Art Tilskudssystem — den samme Kasse som ogsaa er kommen frem i Lovforslaget (sfr. dettes § 8). Uden at kunne tiltræde dette Forslag i dens Enkeltheder, tror Flertallet dog at kunne udtale, at det peger i den rigtige Retning, blandt andet ogsaa deri, at det gaar ud paa, at faavel Kommunen som Staten skulle deltage i Udredelsen af Tilskudene, og deri, at der er overladt Kommunen en overveiende Indflydelse paa og Kontrol med Uddelingen af Tilskudene (sfr. ogsaa Forslagets § 12). Flertallet nævner iøvrigt Lov om, hvorvidt det ikke maatte være rigtigere, at Tilskudene udrededes gennem en Institution som „de Fattiges Kasse“, hvilken da maatte underkastes en Omdannelse med dette for Øie. Muligvis kunde det være rigtig, at Tilskudene ydedes ikke direkte til enkelte Personer, men, selvselgelig under fornøden Garanti, til be-